

Aquest article forma part del monogràfic «CAT Identitat docent: valor i compromís professional» de Graó 12-18.

La lectura entre docents per a la coherència pedagògica

Autor/a: Gabriela Spano Figueroa

Aquest article descriu una experiència de formació permanent autogestionada en un institut escola, basada en la lectura compartida i la pràctica reflexiva. A partir d'un club de lectura docent, el claustre construeix un llenguatge pedagògic comú, experimenta noves pràctiques a l'aula i consolida una cultura de centre compartida, amb impacte en la coherència pedagògica i el benestar del professorat.



Un nou model de centre: El repte de construir coherència pedagògica

El CPIESO Aurora Picornell és un centre públic de Palma que, a partir del curs 2022-2023, es converteix en un institut escola, amb la incorporació progressiva de l'etapa de primària. Aquest canvi organitzatiu i pedagògic planteja el repte de construir una línia docent comuna entre etapes basada en acords rigorosos i compartits, alineats amb el coneixement actual sobre com aprenen les persones. En aquest context, el centre impulsa una proposta de formació permanent autogestionada, orientada a la reflexió compartida i a la transferència real a l'aula.

La construcció d'una línia pedagògica compartida afavoreix la coherència educativa i la continuïtat entre etapes

La formació en centre com a punt de partida

Des de l'inici del nou model de centre, l'equip directiu i la coordinadora de formació varen impulsar diferents propostes de formació en centre amb l'objectiu d'acompanyar la construcció d'una línia pedagògica compartida. Aquestes formacions avalades pel Centre de Professorat es basaven en la reflexió col·lectiva, la construcció de coneixement compartit i el contrast teòric amb experts externs.



Formacions al centre

Tot i l'interès de les propostes, no sempre va ser fàcil garantir que interpellessin per igual els dos perfils professionals presents al centre: mestres de primària i professorat de secundària. El perfil dels experts i els enfocaments proposats tendien a connectar més amb una de les dues etapes, fet que dificultava la construcció d'un marc pedagògic realment compartit.

Una proposta autogestionada basada en la lectura compartida

Davant d'aquesta dificultat, la Comissió de Formació va proposar al claustre que dissenyés una formació autogestionada pel mateix equip docent. La proposta partia de la idea que el contrast teòric podria articular-se a partir d'un text pedagògic compartit, que permetés posar en diàleg els coneixements previs del professorat amb nous enfocaments i maneres de fer.

La formació compartida i autogestionada transforma els coneixements previs del professorat en noves mirades pedagògiques i pràctiques educatives

L'objectiu no era només llegir, sinó també generar espais de conversa pedagògica que afavorissin l'intercanvi d'idees, l'aprofundiment del coneixement mutu i la construcció d'un llenguatge professional compartit entre etapes.

De la lectura a l'aula: organització i desenvolupament de la formació

Després de valorar diferents opcions, el claustre va seleccionar el llibre *Enseñar distinto*, de l'autora argentina Melina Furman (2020), per la seva capacitat d'interpellar docents de diferents etapes i àrees. Es tracta d'un text de lectura accessible, rigorós i ric en exemples de pràctiques educatives diverses, que transmet una mirada optimista sobre la possibilitat de millorar les pràctiques docents a partir de petits canvis sostinguts.

Aquest enfocament va ser clau per generar confiança en el procés i per posar en valor les pràctiques ja existents al centre com a punt de partida per encarar la millora.

De la lectura compartida a l'experimentació a l'aula

A partir del llibre seleccionat, la Comissió de Formació va dissenyar una seqüència formativa estructurada en diferents fases, basades en estratègies de pràctica reflexiva, amb l'objectiu de facilitar cicles de reflexió que permetessin cocrear coneixement i que aquest s'anés transferint progressivament a les aules mitjançant experimentacions compartides.

La pràctica reflexiva compartida afavoreix la cocreació de coneixement i impulsa la transferència real d'aprenentatges a les aules

La proposta es va desplegar en deu sessions de dues hores, amb una periodicitat mensual. Cada sessió seguia una estructura estable que combinava lectura guiada, reflexió col·lectiva i planificació d'experimentacions a l'aula.

El professorat treballava organitzat en equips mixtos formats per mestres i professors, i participava de manera rotatòria en el disseny de les dinàmiques d'inici i cloenda de les sessions. Aquesta organització afavoria la implicació, la corresponsabilitat i la construcció d'un marc de pràctiques compartides, així com la transferència de les estratègies treballades a les pràctiques d'aula.

De la reflexió a l'aula: L'experimentació docent

Des de les primeres sessions de la formació, el professorat va començar a traslladar a l'aula algunes de les estratègies treballades a partir de la lectura compartida. Les parelles codocents van incorporar progressivament canvis en la planificació de les situacions d'aprenentatge, especialment en referència a la formulació de bones preguntes, l'ús de rutines de pensament i el disseny d'activitats orientades a fer visible el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Un altre element compartit va ser la revisió de l'avaluació com a eina al servei de l'aprenentatge. Es va generalitzar l'ús d'instruments com ara les llistes de comprovació o les bases d'orientació, que fins aquell moment havien estat iniciatives aïllades i que passaren a formar part d'una manera de fer compartida al centre. Aquest procés va contribuir a consolidar una cultura de centre compartida, visible tant en les pràctiques d'aula com en el discurs professional del professorat.

La implementació de les estratègies treballades en les lectures compartides va contribuir a consolidar una cultura de centre visible tant en les pràctiques d'aula com en el discurs professional del professorat

Impacte al centre i benestar docent

Les valoracions positives de l'equip docent es feren visibles des de les primeres sessions. El clima de treball va ser valorat molt favorablement, especialment per la possibilitat de disposar d'un temps protegit per compartir, construir un llenguatge pedagògic comú i definir un marc de feina compartit.

La coherència entre la proposta formativa i les necessitats reals del professorat va ser un altre element destacat. El caràcter autogestionat de la formació, amb participació real en la presa de decisions sobre el format, el ritme i la idoneïtat de les propostes, va dotar-la de sentit i va incrementar la implicació, el compromís i el benestar docent en relació amb altres modalitats formatives viscudes al centre amb anterioritat.

Les parelles de codocents valoraren especialment el fet de formar-se conjuntament i d'accedir de manera compartida a noves pràctiques i a la seva fonamentació teòrica, la qual cosa va facilitar la coordinació i l'ús compartit de temps i espais a l'aula.

El clima de treball positiu, el llenguatge comú i la coordinació codocent van millorar la planificació i la transferència d'estratègies compartides a l'aula

Aprenentatges i interrogants oberts



Propostes i estratègies de planificació

L'exposició final de les experimentacions a les aules va mostrar un ventall molt ampli de propostes que havien enriquit les pràctiques docents (imatge 2). El conjunt de participants destacaren, a més a més, la coherència present entre totes les que hi havien aparegut, fet que va contribuir de manera significativa a construir una línia pedagògica comuna en un centre que es trobava en ple procés de transformació com a institut escola.

Com en tot procés d'aprenentatge col·lectiu, la formació va obrir nous interrogants entre l'equip docent. La implementació de noves estratègies va fer aflorar dificultats vinculades a la gestió d'aula i al vessant social de l'aprenentatge, especialment en referència a les interaccions necessàries perquè l'alumnat coconstruís coneixement. Aquest procés va permetre identificar barreres per a l'aprenentatge presents al centre i va generar noves necessitats formatives compartides entre les dues etapes.

Com a reflexió final, el professorat va coincidir en la necessitat d'aprofundir en estratègies d'organització i gestió d'aula que afavorissin l'autonomia i el compromís de l'alumnat, entenent que l'èxit de les metodologies actives requeria temps, acompanyament i coherència institucional.

El procés va ajudar a detectar barreres d'aprenentatge i va impulsar noves necessitats formatives compartides entre les dues etapes educatives

Continuïtat del procés

Per aquest motiu, es va decidir donar continuïtat al model de formació autogestionada, basat en l'aprenentatge entre iguals, prenent com a fil conductor en aquesta nova ocasió el llibre *Cooperar para aprender*, de Francisco Zariquey Biondi.

Aquesta aposta consolida el rol del professorat com a agent actiu de canvi i avança cap a la construcció d'una xarxa d'aprenentatge docent, capaç de detectar necessitats, impulsar millores, avaluar-ne l'impacte i compartir respostes contextualitzades als reptes del centre.

Elements perquè l'experiència sigui transferible

Per implementar una proposta similar en altres centres, es considera clau:

1. Disposar de temps periòdic i sostingut per promoure la reflexió col·lectiva fora de l'horari lectiu.
2. Utilitzar un recurs pedagògic compartit que actuï com a fil conductor de la conversa professional.
3. Dissenyar una estructura formativa estable, orientada a l'experimentació i la transferència a l'aula.
4. Promoure equips docents mixtos i lideratge distribuït, afavorint la corresponsabilitat.
5. Posar el benestar docent al centre, cuidant els temps de la proposta, els espais i el sentit que pugui tenir.

Bibliografia

Esteve, O. (2018). *Hacia una formación transformadora de docentes: Práctica reflexiva, aprendizaje situado y desarrollo profesional*. Graó.

Zariquey Biondi, F. (2016). *Cooperar para aprender: Transformar el aula en una red de aprendizaje cooperativo*. SM.

Referència bibliogràfica

Furman, M. (2020). *Enseñar distinto: Guía para innovar sin perderse en el camino*. Siglo XXI Editores.

Hem parlat de:

- Formació i desenvolupaments del professorat.
- Clima i cultura de centre.
- PEC.
- Treball en equip del professorat.

Aquest article fou sol·licitat per GRAÓ 12-18 el desembre de 2025 i acceptat el mes de maig de 2026 per ser-hi publicat.

Autor/a

Gabriela Spano Figueroa

Cap d'estudis. CPIESO Aurora Picornell.

Palma de Mallorca

✉ g.spano@uib.eu (mailto:g.spano@uib.eu)

DADES DE PUBLICACIÓ

ISSN (paper) 2938-6764

ISSN (digital) 2938-7876

Publicat a • Graó 12-18 — 20 de Juliol de 2026

Forma part de Graó 12-18, núm. 10 — CAT Identitat docent: valor i compromís professional (/ca/magazines/grao-12-18-ca)

© Graó 2026 · grao.world/ca/read/6698

Impreso por Gabriela Spano Figueroa · #6051 · 21 de Juliol de 2026



<https://grao.world/ca/read/6698>